

Danuta Seroka

WŁOŚNICA W 1997 ROKU

W opracowaniu wykorzystano dane sprawozdawcze zawarte w formularzu MZ-56 oraz informacje z dochodzeń epidemiologicznych w ogniskach włośnicy, nadesłane przez Wojewódzkie Stacje Sanitarно-Epidemiologiczne.

W roku 1997 zarejestrowano w Polsce w 5 województwach łącznie 20 przypadków włośnicy ludzi (tabela I).

W 1997 roku nie zanotowano zgonów ludzi na włośnicę. Szczegółowe dane o zachorowaniach na włośnicę w 1997 roku zawierają tabele II III i IV.

Wśród 20 chorych nie było dzieci; hospitalizowano 16 osób; przeważał lekki i średnio-ciężki przebieg zachorowań. Wśród 147 osób narażonych na zakażenie, chorowała co siódma osoba (tabela II). Podejrzanie włośnicy potwierdzone jest metodą ELISA (obecność IgG), morfologicznym badaniem krwi oraz metodą trawienia mięsa, które mogło być źródłem zakażenia. W wybranych ośrodkach klinicznych wykonuje się biopsje mięśnia chorego.

Pod względem liczby zachorowań jest to najkorzystniejsza sytuacja w mijającej dekadzie lat dziewięćdziesiątych: kolejno w latach 1990-1997 chorowało na włośnicę: 271, 248, 711, 89, 117, 85, 41, 20 osób. Wystąpiły dwa ogniska typu rodzinnego, gdzie wśród 16 narażonych - zachorowało 11 osób. Pozostałe 9 przypadków były zachorowaniami pojedynczymi. Na uwagę zasługuje przypadek w woj. suwalskim, gdzie zakażony produkt spożywało 80 osób, z których zachorowała tylko 1 osoba.

Mięso dzika było badane metodą trichinoskopii - z wynikiem ujemnym. Podobnie w woj. toruńskim - mięso wieprzowe będące źródłem zakażenia, badane metodą trichinoskopii, było ujemne w kierunku włośni; zachorowała 1 osoba wśród 23 narażonych.

Tabela I. Włośnica ludzi w Polsce w 1997 roku. Rejestracja zachorowań w formularzu MZ-56

T a b l e I. Human trichinellosis in Poland in 1997 by province and quarter

Województwo	Liczba zachorowań w kwartale				Razem
	I	II	III	IV	
Białostockie	-	1	2	-	3
Piotrkowskie	-	-	1	-	1
Poznańskie	9	1	1	-	11
Suwalskie	-	1	-	3	4
Toruńskie	-	-	1	-	1
Razem	9	3	5	3	20

Tabela II. Włośnica ludzi w Polsce w 1997 roku. Źródła zakażenia
 T a b l e II. Human trichinellosis in Poland in 1997. Kind of infected meat product

Województwo	Kwar- tał	Liczba ognisk	Liczba po- jedynczych zachorowań	Liczba na- rażonych osób	Liczba chorych osób	Zwierzę, którego mięso było źródłem zakażenia	Badanie poubojowe tuszy w kierunku włośni – metoda	Rodzaj wyrobu, który był przyczyną zakażenia	Miejsce wprowa- dzenia wyrobu do obrotu
Białostockie	II	–	1	3	1	brak informacji	brak informacji	tatar, mięso	sklepy mięsne
	III	–	1	6	1	brak informacji	brak informacji	tatar, mięso	sklepy mięsne
	–	–	1	4	1	brak informacji	brak informacji	mięso, wędliny	sklepy mięsne
Piotrkowskie	III	–	1	6	1	dzik	brak informacji	mięso	wyrób własny
Poznańskie	I	1	–	13	8	świnia	nie badano	surowe wędliny	wyrób własny
	I	–	1	1	1	brak informacji	brak informacji	surowe wyroby wędliniarskie	sklep mięsny
	II	–	1	5	1	brak informacji	brak informacji	surowe wyroby wędliniarskie	sklep mięsny
	II	–	1	3	1	brak informacji	brak informacji	surowa kiełbasa	sklep mięsny
Suwalskie	I	–	1	80	1	dzik	metodą trichinoskopii	kiełbasa wędzona	wyrób własny
	IV	1	–	3	3	dzik	nie badano	kiełbasa wędzona	wyrób własny
Toruńskie	II	–	1	23	1	świnia	metodą trichinoskopii	mięso na kiełbasę	wyroby własne
Razem		2	9	147	20				

Tabela III. Włośnica ludzi w Polsce w 1997 roku. Dane o chorych.

Table III. Human trichinellosis in Poland in 1997 by sex, age, urban/rural distribution, course of disease

Województwo	Ko- biety	Męż- czyźni	Dzieci do 14 lat	Miasto	Wieś	Liczba hospi- talizowanych	Przebieg kliniczny
Białostockie	2	1	—	2	1	3	lekki
Piotrkowskie	1	—	—	1	—	1	średnio-ciężki
Poznańskie	3	8	—	2	9	7	ciężki, średnio-ciężki,
							lekki
Suwałskie	—	4	—	1	3	4	ciężki, średnio-ciężki
Toruńskie	—	1	—	1	—	1	lekki
Razem	6	14	—	7	13	16	

Tabela IV. Włośnica ludzi w Polsce w latach 1992-1997

Table IV. Human trichinellosis in Poland 1992-1997 by province, no. of outbreaks, no. of cases in outbreaks and no. of single cases, source of infected meat

Województwo	Liczba ognisk ¹	Liczba zachorowań w ogniskach	Liczba pojedynczych zachorowań	Spożywano zakażone mięso:			Badanie mięsa poubojowe z wynikiem ujemnym
				świni	dzika	nie ustalono	
1	2	3	4	5	6	7	8
Warszawskie	3	21	6	3	1	—	1
Białsko-podlaskie	1	2	—	1	—	—	—
Białostockie	15	61	17	16	5	7	4
Bydgoskie	3	30	—	1	2	—	—
Ciechanowskie	1	5	—	—	1	—	—
Gdańskie	3	241	—	1	1	1	1
Gorzowskie	2	236	3	2	—	—	—
Katowickie	—	—	1	—	—	1	—
Kieleckie	1	2	1	2	—	—	—
Koszalińskie	5	87	2	6	—	1	—
Krośnieńskie	1	5	3	4	—	—	—
Legnickie	3	18	—	3	—	—	—
Leszczyńskie	1	18	—	1	—	—	—
Łomżyńskie	2	15	3	2	—	—	1
Łódzkie	—	—	1	—	—	1	—
Olsztyńskie ²	6	90	5	—	5	1	1
Opolskie	1	5	1	1	—	1	—
Ostrołęckie	1	4	—	1	—	—	—
Piłskie	1	29	—	—	1	—	—
Piotrkowskie	—	—	1	—	1	1	—
Płockie	1	4	—	1	—	—	—
Poznańskie	6	75	5	7	—	4	3
Radomskie	4	12	7	6	—	1	1
Siedleckie	—	—	3	2	—	1	—
Sieradzkie	—	—	1	1	—	—	—

1	2	3	4	5	6	7	8
Skierniewickie	—	—	1	—	—	1	—
Słupskie	2	13	2	1	1	1	—
Suwałskie	7	31	3	6	3	1	6
Szczecińskie	—	—	1	—	—	1	—
Toruńskie	2	7	4	3	2	2	3
Włocławskie	—	—	1	—	1	—	—
Wrocławskie	1	2	1	1	—	—	—
Zamojskie	—	—	1	1	—	—	—
Zielonogórskie	—	—	1	1	—	—	—
Razem	73	1 013	75	74	24	26	21

1) Dwa zachorowania i powyżej

2) 1 zgon

Począwszy od roku 1992, aż 21 razy zakażone mięso było dopuszczone do spożycia z powodu ujemnych wyników metody trichinoskopii (tabela IV).

Ogniska włośnicy w kolejnych latach pojawiają się na terenie województw: suwałskiego, białostockiego, olsztyńskiego, koszalińskiego i poznańskiego, co potwierdzałoby endemiczny charakter zakażenia włośnicą północno-wschodnich terenów kraju.

W przedstawionej sytuacji wciąż aktualna jest potrzeba ścisłego nadzoru nad organizacją i metodami poubojowego badania mięsa w kierunku włośnicy, ze szczególnym uwzględnieniem metod badania mięsa dzików.

Wciąż aktualna jest też potrzeba szerokiej informacji dla społeczeństwa o zdrowotnych skutkach spożywania nie badanego mięsa.

D. Seroka

TRICHINELLOSIS IN POLAND 1997

SUMMARY

The decreasing trend in human trichinellosis can be observed during last years in Poland, what is the result of proper meat control.

The presence of *Trichinella* endemic areas in the north-east part of the country still determines the necessity of the meat survey against *Trichinella spiralis* in Poland.

Adres autora:

Doc. dr hab. Danuta Seroka

Zakład Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny

ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa